

Zitting 1981–1982

17 029

Nadere wijziging van de Algemene Kinderbijslagwet (invoering recht op kinderbijslag over een beperkte periode voor werkloze schoolverlaters en voor daarmee gelijkgestelden)

Nr. 5

NOTA NAAR AANLEIDING VAN HET VERSLAG

Ontvangen 20 oktober 1981

Het verheugt mij dat de leden van de fractie van het C.D.A. hun instemming betuigen met de strekking en in het algemeen ook met de inhoud van dit wetsontwerp. Van de beschouwing van deze leden over het karakter van de voorgestelde regeling heb ik kennis genomen.

De hier aan het woord zijnde leden vragen zich nog wel af of de thans te treffen maatregel in de kinderbijslagsfeer, in samenhang met de wijziging van de op de RWW steunende beschikking, voldoende rekening houdt met de problemen welke zich kunnen voordoen ten aanzien van uitwonende minderjarigen, die voortijdig hun studie beëindigen, omdat de gedurende de wachttijd voortgezette kinderbijslag niet voldoende is om de (vaste) lasten van deze zelfstandig wonende jongeren te dekken. Zij wijzen in dit verband op een brief van 24 september 1981 van het Regionaal Overleg Studentendekanten HBO Groningen. Ook leden van een aantal andere fracties vragen mijn aandacht hiervoor, waarbij de leden van de P.v.d.A.-fractie vragen of de regering bereid is een aangepaste regeling te treffen, bij voorbeeld door het verschil tussen het bedrag van de tijdens de studie verleende toelage, c.q. uitkeringen en het uit te keren bedragen aan kinderbijslag tijdens de wachtperiode te overbruggen door toekenning van een aanvullende uitkering krachtens de RWW:

Naar aanleiding hiervan merk ik het volgende op. Bij de invoering van de wachttijd in de RWW is onderkend dat daardoor zowel thuiswonende als uitwonende minderjarigen na beëindiging van de studie nog gedurende een korte periode in beginsel ten laste komen van hun ouders. Wanneer de ouders in de kosten van studie en levensonderhoud voorzagen, brengt dit gegeven de voortzetting van de kinderbijslag na beëindiging van de studie geen verandering in de financiële situatie. Wanneer een rijksstudietoelage werd ontvangen, vervalt deze bij het stoppen van de studie. Er is daarna in het algemeen geen aanleiding om in de kosten van het wonen buiten het gezin, hetgeen juist verband hield met de studie, (mede) van overheidswege te blijven voorzien. Bij minderjarigen is er in deze situaties sprake van een voortijdige studiebeëindiging na een of enkele jaren, waarna men veelal in het gezin zal terugkeren. Wanneer men zelfstandig wil blijven wonen zal men zelf of met ondersteuning van de ouders in de daaraan verbonden kosten moeten voorzien. Daartoe kan de student als blijkt dat de studie niet met succes kan worden voortgezet zich alvast richten op het verwerven van eigen inkomsten vanaf het tijdstip waarop de studie feitelijk wordt beëindigd.

Indien de ouders (mede) in de kosten van het zelfstandig wonen voorzien, wordt daarmee bij de omvang van de kinderbijslag rekening gehouden. In het algemeen zullen de betrokkenen derhalve de eigen mogelijkheden en die van de ouders moeten benutten om na de beëindiging van de studie in het bestaan te voorzien, zolang er nog geen aanspraak bestaat op een RWW-uitkering. Door het toekennen van een RWW-uitkering (aanvullend op de kinderbijslag), die onafhankelijk is van de middelen van de ouders, direct na beëindiging van de studie aan uitwonende schoolverlaters, zou inbreuk worden gemaakt op de invoering van de wachttijd in de RWW, gebaseerd op de onderhoudsplicht van de ouders. Bovendien zou de koppeling van een dergelijke bijstandsuitkering aan het niveau van de rijksstudietoelage onjuist zijn. De studietoelage is een doeluitkering, mede voor studiekosten en gedeeltelijk als lening, die een geheel ander karakter heeft dan de bijstandsuitkering voor noodzakelijke bestaanskosten.

De invoering van een wachttijd voor werkloze schoolverlaters alvorens men zelf aanspraak kan maken op een bijstandsuitkering op grond van de RWW, laat onverlet dat het in bepaalde gevallen mogelijk is om aan de ouders bijstand te verlenen in verband met de kosten van zelfstandig wonende schoolverlaters. Hiertoe zal aanleiding zijn wanneer zich problemen voordoen omdat de middelen en mogelijkheden van de ouders en de minderjarige ontoereikend zijn om in diens onderhoud te voorzien. De ouders zullen deze bijstand moeten aanvragen, waarbij rekening wordt gehouden met hun financiële middelen, zodat alleen de ouders met lagere inkomens hiervoor in aanmerking kunnen komen. De bijstand zal afhankelijk van het inkomen van de ouders en de betrokken minderjarige schoolverlaters niet verder kunnen gaan dan het (geforfaiteerde) verschil tussen de bijstandsuitkering voor alleenstaande minderjarigen en de aanspraak op (drievoudige) kinderbijslag. Deze criteria zullen krachtens het Besluit landelijke normering in nadere regelen worden vastgesteld.

De leden van de fractie van het C.D.A. vragen tevens aandacht voor de gevallen waarin minderjarigen hun studie vanwege langdurige ziekte moeten onderbreken. Ook de leden van de fractie van D'66 wijzen op die situatie. Laatstgenoemde fractie voegt daaraan toe dat zij voor die tijd geen recht hebben op een studietoelage, maar tot voor kort wel op RWW, en vraagt of zij nu ook terugvallen op de ouders.

Met betrekking tot deze vraag merk ik op, dat in deze gevallen ook aanvullende bijstand aan de ouders mogelijk is, indien deze niet volledig in het onderhoud van de minderjarige kunnen voorzien. Dat er thans in deze gevallen sprake zou zijn van een recht op een RWW-uitkering is niet juist. Deze regeling is niet van toepassing op studerenden, die ziek worden, maar uitsluitend op werkloze werknemers, die zijn aangewezen op arbeid in dienstbetrekking. Bij ziekte van de werkloze kan de RWW-uitkering gedurende maximaal een jaar worden voortgezet.

De leden van de fractie van het C.D.A. stellen voorts nog de vraag wat de gevolgen zullen zijn voor werkloze schoolverlaters behorende tot de gezinnen van de zogenaamde grensarbeiders. In dit verband vragen zij naar de aanspraken voor deze kinderen ingevolge de Duitse of Belgische kinderbijslagregelingen.

Hierbij merk ik op, dat ingevolge de EG-Verordening 1408/71 op migrerende werknemers het gehele stelsel van sociale zekerheid van het land waar de werkzaamheden worden verricht, van toepassing is. Deze grensarbeiders vallen dus onder het Belgische c.q. Duitse kinderbijslagstelsel. Voor een grensarbeider werkzaam in Duitsland wiens kinderen in Nederland wonen en de school verlaten of hun studie beëindigen en ouder zijn dan 18 jaar bestaat geen recht op kinderbijslag. Deze kinderen hebben ook geen zelfstandig recht op een uitkering krachtens de Duitse werkloosheidswet of de Duitse werklozenbijstand.

Het in Nederland wonende kind wiens ouder werkzaam is in België, heeft na het verlaten van de school of het beëindigen van de studie recht op een Belgische werkloosheidsuitkering. Voorwaarden voor deze uitkering zijn, dat het kind:

1. als werkzoekende is ingeschreven bij een Nederlands GAB;
2. a. indien jonger dan 18 jaar na het verlaten van de school of het beëindigen van de studie een wachttijd van 75 werkdagen heeft vervuld;
- b. indien ouder dan 18 jaar doch jonger dan 21 jaar na het verlaten van de school of het beëindigen van de studie een wachttijd van 150 werkdagen heeft vervuld.

In de periode dat de wachttijd wordt vervuld heeft de grensarbeider recht op kinderbijslag:

1. voor een kind jonger dan 18 jaar gedurende 3 maanden;
2. voor een kind ouder dan 18 jaar doch jonger dan 21 jaar gedurende 6 maanden.

Hieruit blijkt dat de Belgische regeling redelijk overeenkomt met de thans aan de orde zijnde voorstellen. Voor in Duitsland werkzame grensarbeiders zullen in beginsel de werkloze schoolverlaters inderdaad ten laste van de ouders komen. Toekenning van Nederlandse kinderbijslag is namelijk op grond van de internationale bepalingen niet mogelijk. Wel is uiteraard ook in deze gevallen voor individuele gezinnen die financieel in de knel dreigen te komen, afhankelijk van hun inkomenspositie, bijstandsverlening mogelijk.

De hier aan het woord zijnde leden van de fractie van het C.D.A. achten het alleszins juist dat de inschrijving als werkzoekende bij het gewestelijk arbeidsbureau binnen een redelijke termijn moet plaatsvinden. Deze leden vragen of het noemen van de datum 1 augustus wel juist is als men ervan uitgaat dat de zomervakantie wordt gerekend tot de school- of studieperiode en er rekening mee houdt dat het nieuwe school- of studiejaar veelal eerst medio augustus of zelfs begin september aanvangt.

Naar aanleiding hiervan merk ik op, dat de jongere bij het beëindigen van het studiejaar in de meeste gevallen wel weet of de studie na de vakantieperiode al dan niet wordt voortgezet. In het geval dat de opleiding is beëindigd of als de student zeker weet dat de opleiding na de vakantie niet wordt voortgezet, komt mij inschrijving rond 1 augustus alleszins redelijk voor. In de gevallen, dat men de keuze nog niet heeft kunnen maken, zal de datum van 1 augustus niet worden gehanteerd. Hiervoor geldt dan dat inschrijving dient plaats te vinden binnen een maand na de datum waarop men in redelijkheid de keuze heeft kunnen maken. Hierbij dient uiteraard ook de gevolgen van vakantiespreiding in beschouwing te worden genomen. Eindigt een opleiding eerst in loop van de maand juli of augustus, dan kan de datum 1 augustus uiteraard niet te strak worden gehanteerd.

De leden van de fractie van de P.v.d.A. stellen voorop, dat de in het wetsontwerp vervatte constructie uit een oogpunt van wetgeving als weinig fraai moet worden aangemerkt. Gelet echter op de betekenis voor velen van de voorgestelde voorziening menen zij zich daarbij echter te moeten neerleggen. Wel vragen deze leden zich af of het voorstel geen nadere verfijning zou behoeven. In dit verband moge ik verwijzen naar hetgeen hierover eerder in deze nota is opgemerkt.

Voorts wijzen de leden van deze fractie – evenals leden van enige andere fracties – op de problemen in situaties, waarin de ouders feitelijk niet in het onderhoud van de minderjarige voorzien. De leden van de deze fractie geven aan dat dit zich zal kunnen voordoen, wanneer tijdens de studieperiode in ontoereikende mate aan de onderhoudseis wordt voldaan om voor kinderbijslag in aanmerking te komen. Wanneer het kind gedurende de wachtperiode weer voor rekening van de ouders zou komen, krijgen deze tijdens die periode opnieuw recht op kinderbijslag, maar deze leden vragen zich af of het wel zo voor de hand zou liggen dat de bewuste ouders na de beëindiging van de studietijd daadwerkelijk tot het verlenen van onderstand zouden overgaan. De leden van de fractie D'66 denken hierbij bij voorbeeld aan (tijdelijke) «studiestoppers» of aan van huis weggelopen minderjarigen. De leden van de C.P.N.-fractie vragen ten aanzien van de situatie waarin ouders

of verzorgers de betrokken jongere niet kunnen of willen onderhouden, bij voorbeeld in het geval van een student(e) die zijn/haar studie staakt, op welke voorziening deze jongeren dan een beroep kunnen doen.

Ten aanzien van deze problematiek wil ik het volgende opmerken. De situatie waarin de ouders niet aan hun onderhoudsplicht voldoen, hetgeen zich met name zal kunnen voordoen bij uitwonenden, vormt in de bijstand geen nieuw probleem. Hieraan is aandacht besteed in de circulaire van 6 februari 1980 aan de gemeenten. Bijstandverlening aan de minderjarige of de verzorger is mogelijk bij een ontwrichte relatie met de ouders, waarbij de noodzaak en duur van de bijstandverlening van geval tot geval zorgvuldig worden bezien. In het algemeen is er bij beëindiging van de studie dan al sprake van bijstandverlening of van voorziening in het onderhoud krachtens de maatregelen van kindbescherming. De wachttijd kan dan niet van toepassing zijn, zodat ook in deze periode bijstand wordt verleend, c.q. voortgezet, met de mogelijkheid van verhaal – zo nodig via de kantonrechter – op de ouders. Dat ouders na beëindiging van de studie niet (meer) in het onderhoud willen voorzien, is derhalve op zich geen grond voor bijstandverlening. Uit de omstandigheden moet blijken dat er sprake is van een zo ernstige conflictsituatie dat de relatie tussen ouders en kind daardoor is verbroken.

Met voldoening heb ik geconstateerd dat de leden van de V.V.D.-fractie het eens zijn met de in het wetsontwerp voorgestelde maatregel. In antwoord op de vraag van deze leden welke maatregelen worden getroffen om in voorkomend geval deze kinderen als medeverzekerd voor de ziekenfondsverzekering aan te merken, deel ik het volgende mee. Bij beschikking van 23 september jl. is zowel het Besluit regeling medeverzekering ziekenfondsverzekering als het Besluit reductieregeling premie vrijwillige ziekenfondsverzekering inmiddels aangepast aan de gewijzigde omstandigheden.

De leden van de fractie van D'66 verklaren met belangstelling kennis te hebben genomen van dit wetsontwerp. Zij betreuren dat dit ontwerp pas in een vrij laat stadium aan de Tweede Kamer is toegezonden. In dit verband wil ik opmerken, dat na aanvaarding van de motie-Hermesen c.s. in de Tweede Kamer de realisering van dit wetsontwerp met voortvarendheid ter hand is genomen. Het betreft echter een juridisch-technisch vrij ingewikkelde regeling.

Van de beschouwing van de hier aan het woord zijnde leden met betrekking tot de positie van jongeren in het algemeen heb ik met belangstelling kennisgenomen. De uit de bij de raden van arbeid gedane steekproeven uit het kinderbijslagbestand hebben geen betrekking op de inkomenspositie van jeugdigen.

De leden van de fractie van D'66 constateren dat dit wetsontwerp deel uitmaakt van de door deze leden gesignaleerde tendens naar geringere financiële zelfstandigheid. De kinderbijslag wordt immers aan de ouders toegekend terwijl de oorspronkelijke kinderbijslagvervangende uitkering aan de jongere zelf zou worden uitgekeerd. In dit verband merk ik wel op, dat deze wijziging op verzoek van alle Tweede-Kamerfracties is gebeurd.

De hier aan het woord zijnde leden verklaren zich niet tegen het wetsontwerp te zullen verzetten. Wel wijzen zij er op, dat een werkloosheidscriterium in de AKW wordt binnengehaald. Deze leden dringen er bij de Regering op aan in het algemeen behoedzaam te zijn met het aanbrengen van verstrekkende wijzigingen in wetgeving, terwijl daardoor in breder verband nog dient te worden gediscussieerd, in dit geval door de SER.

Hierbij merk ik op, dat ik deze mening in algemene zin kan delen. Wel wil ik er op wijzen, dat in de adviesaanvraag aan de SER van 28 augustus 1980, waarin deze maatregel voor schoolverlaters om advies is voorgelegd, reeds is meegedeeld, dat naar een oplossing zou worden gezocht om deze categorie jeugdigen niet in een financieel slechtere positie te plaatsen dan degenen die studeren.

De Regering heeft in een adviesaanvraag aan de SER uitgesproken, dat het recht op kinderbijslag in de toekomst alleen nog dient te gelden voor kinderen tot 18 jaar, zo vervolgen deze leden. Welke consequenties, zo vragen zij, heeft deze opvatting voor schoolverlaters tussen 18 en 21 jaar.

In dit verband merk ik op, dat het voor een stelsel van kinderbijslag tot 18 jaar noodzakelijk is dat er een geïntegreerd studiefinancieringsstelsel is voor alle studerende van 18 jaar en ouder. Eerst wanneer een zodanig studiefinancieringsstelsel is ingevoerd, kan de leeftijdsgrens in de AKW teruggebracht worden naar 18 jaar. Als dan zal ook voor de schoolverlaters van 18 jaar en ouder naar een andere oplossing moeten worden gezocht.

Naar aanleiding van een desbetreffende vraag van deze leden wordt opgemerkt, dat het bij de integratie van de werkloosheidsregelingen nog steeds uitgangspunt is, schoolverlaters recht op uitkering te verlenen ingevolge de te creëren basisvoorziening. Dat overeenkomstig het vermeldde in de nadere taakopdracht (onder hoofdlijnen van uitwerking, sub e, punt 2) aan de projectgroep integratie werkloosheidsregelingen (zitting 1979-1980, 15 650, nr. 5). Door de projectgroep zal moeten worden bestudeerd onder welke voorwaarden en met ingang van welke datum dat recht op uitkering zal worden verleend. Uiteraard zal daarbij ook aandacht worden geschonken aan de maatregelen ten aanzien van schoolverlaters, die na het verzenden van de adviesaanvragen over de integratie der werkloosheidsregelingen (28 augustus 1980) zijn genomen.

De leden van de fractie van D'66 vragen vervolgens of dit wetsontwerp met zich brengt, dat de kosten die aanvankelijk door de overheid zouden worden gedragen nu deels worden verschoven naar de werkgevers, die immers de AKW-premie betalen. Zij vragen of hiertoe overleg is gevoerd.

Hierbij merk ik op, dat de door deze leden bedoelde verschuiving niet optreedt. De als gevolg van deze maatregel optredende meerkosten aan kinderbijslag zullen worden gecompenseerd door een gelijke verhoging van de rijksbijdrage in het AKW-fonds. Tevens merk ik op, dat met alle door deze leden genoemde effecten bij de raming van de besparingen rekening is gehouden. Wel bestaat bij mij de vrees, dat het aantal werkloze schoolverlaters per 1 oktober 1981 de raming helaas zal overtreffen.

De leden van de fractie van D'66 vragen naar de stand van zaken betreffende het onderzoek naar de mogelijkheden van budgetonderzoek onder jongeren dat in het debat over de verlaging van de RWW-normen voor jeugdigen in mei 1981 door de Regering is toegezegd. In de memorie van toelichting op de CRM-begroting voor 1982 is aangegeven, dat het zinvol lijkt meer inzicht te hebben in de kosten van levensonderhoud en de bestedingsmogelijkheden van de laagstbetaalden in verschillende leefsituaties. Daartoe zullen de bewindslieden van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en CRM gezamenlijk doen bezien of onderzoeksmethodieken kunnen worden ontwikkeld ter verkrijging van relevante gegevens over de lagere inkomenscategorieën. Het ambtelijk overleg hierover is thans gaande. De jongeren met lage inkomens vormen een van de categorieën, die hierbij wordt betrokken.

De leden van de fractie van D'66 wijzen vervolgens op de belemmering die de verslechterde inkomenspositie heeft op de arbeidsmobiliteit van jongeren. Zij stellen dat door de afhankelijkheid van de ouders werkloze schoolverlaters minder mogelijkheden zullen hebben om elders in het land werk te zoeken. Naar aanleiding hiervan merk ik op, dat ik niet inzie, dat de arbeidsmobiliteit afhangt van de inkomenspositie van de jongere tijdens de zoekperiode.

Vervolgens vragen deze leden inzicht te geven in de hoogte van uitkeringen, die door de overheid aan jongeren worden gegeven. In onderstaand overzicht is aan dit verzoek voldaan.

Overzicht van netto overheidsuitkeringen per maand aan jongeren van 18 tot en met 20 jaar

	RWW		Minimum-WWV	Justitienormen
	alleenstaand	thuiswonend		
	(incl. vak. uitk.)		(incl. vak. uitk.)	voor zelf. wonen-den
18 jaar	739,44	376,69	638,74	766,50
19 jaar	743,88	452,33	715,47	766,50
20 jaar	785,25	553,90	818,37	766,50

Studiefinanciering

	WO en HBO		Kleuterleidsters	
	874,17	589,17	724,17	439,17

Voor wat betreft vragen van deze leden over «studiestoppers» of van huis weggelopen jongeren verwijs ik naar hetgeen hierover eerder in deze nota is vermeld.

De leden van de C.P.N.-fractie blijven van mening dat de nieuwe regeling voor werkloze schoolverlaters in zijn geheel een onverantwoorde aanslag op de inkomenspositie van jongeren betekent. Zij hebben bij het voorliggende wetsontwerp een aantal vragen.

Met betrekking tot hun vraag over de situatie waarin de ouders de jongere niet kunnen of willen onderhouden, verwijs ik naar hetgeen ik hierover in het voorgaande heb medegedeeld.

De leden van de C.P.N.-fractie vragen zich vervolgens af of de uitvoering van de nieuwe regeling niet zeer veel verwarring en problemen op zal leveren. Het stadium waarin de behandeling van dit wetsontwerp zich bevindt, sluit naar de mening van deze leden een inwerkingtreding op 1 oktober 1981 uit. Is het niet zo – zo vragen zij – dat de betrokken jongeren nu in een vacuümsituatie terecht komen, nu de sociale diensten per 1 oktober de regeling wat betreft de wachttijd reeds uitvoeren, terwijl er nog geen financiële oplossing voorhanden is.

In dit verband merk ik op, dat bij beschikking van 8 september jl. de wachttijd voor het recht op RWW is gerealiseerd. In feite betekent dit, dat in plaats van per 1 oktober er eerst per 1 januari a.s. voor de alsdan nog werkzoekende schoolverlater recht op RWW ontstaat. Over het derde kwartaal 1981 bestaat voor deze kinderen als studierend kind als regel recht op kinderbijslag. De kinderbijslag over dit derde kwartaal wordt na 1 oktober 1981 betaalbaar gesteld. Dit wetsontwerp dient de aanspraak op kinderbijslag over het vierde kwartaal veilig te stellen. Aangezien de kinderbijslag over dit kwartaal eerst na 1 januari 1982 wordt betaalbaar gesteld is van een vacuümsituatie dus geen sprake.

Met betrekking tot de vraag van deze leden welke instructie de raden van arbeid hebben gekregen met betrekking tot de uitvoering, deel ik u mee, dat de raden in een vroeg stadium van de beleidsvoornemens ter zake in kennis zijn gesteld. Aangezien de kinderen waar het hier om gaat, als studerenden reeds bij de raden bekend zijn, zijn geen problemen met betrekking tot de uitvoering te verwachten. Naar mag worden aangenomen zal deze maatregel vóór de uitbetaling van het vierde kwartaal (i.e. 1 januari 1982) zijn gerealiseerd.

De leden van de fractie van de P.S.P. herinneren aan de door het lid van die fractie, de heer Willems, gestelde vragen over de publiciteit die – vooruitlopend op de wijziging van de AKW – aan de maatregel is gegeven. Ik wil in dit verband verwijzen naar hetgeen de toenmalige Staatssecretaris van CRM in antwoord op die vragen heeft meegedeeld. Wel merk ik op, dat het achterwege laten van informatie over de beleidsvoornemens onjuiste en niet te honoreren verwachtingen bij de betrokken jongeren zou hebben gewekt.

Deze leden vragen vervolgens of ik de mening deel dat vergroting van het aantal wachtdagen pas ingevoerd kan worden als de wijzigingen in de AKW zijn aangebracht. Deze mening deel ik niet. Ik verwijs hiervoor naar hetgeen ik in antwoord op een desbetreffende vraag van de fractie van C.P.N. eerder in deze nota heb meegedeeld. Ook ben ik reeds uitvoerig ingegaan op de problematiek van de zogenaamde studiestoppers.

Het voorstel om de uitkering ingevolge de RWW in te laten gaan in het derde kwartaal na het kwartaal waarin de studie gestaakt wordt, betekent volgens de leden van de fractie van de P.S.P. dat in de praktijk het aantal wachtdagen slechts bij uitzondering 130 dagen bedraagt. Zij vragen of ik het uitbreiden van het aantal wachtdagen niet een uitholling van het recht op een uitkering ingevolge de RWW acht. Dienaangaande merk ik het volgende op. Het overgrote deel van de werkloze schoolverlaters waar deze regeling betrekking op heeft, betreft ongezien die na afloop van een studiejaar werkzoekende zijn. Het studiejaar eindigt als regel omstreeks 1 juli. Per 1 januari daaropvolgend zal er – wanneer de jongere er niet in is geslaagd werk te vinden – aanspraak bestaan op RWW. Voor het overgrote deel bedraagt dus de wachttijd (uitgedrukt in werkdagen) 130. Voor tussentijdse schoolverlaters kan de wachttijd inderdaad langer zijn dan 130 dagen. De AKW kent namelijk het peildatumsysteem. De situatie op de eerste dag van een kalenderkwartaal is bepalend voor het recht op kinderbijslag. Voor wat betreft de wachttijd moet hierbij worden aangesloten. Zou voor de tussentijdse schoolverlaters de wachttijd een kwartaal eerder worden beëindigd – hetgeen de enig andere oplossing zou zijn – dan zou dat betekenen, dat de wachttijd voor deze categorie in alle gevallen minder dan 130 dagen zou bedragen. In vergelijking tot de «gewone» schoolverlater zou dat een bevoordeling van deze groep betekenen.

De hier aan het woord zijnde leden constateren met instemming dat de verplichting voor schoolverlaters om zich binnen één maand bij het GAB te laten inschrijven als werkzoekende soepel gehanteerd zal worden. Zij vragen of ik bereid ben daaraan in de media grote ruchtbaarheid te geven.

Hierbij merk ik op, dat ik dat niet voornemens ben. Alsdan zou immers op zijn minst de suggestie worden gewekt, dat inschrijving bij het GAB geen verplichtende voorwaarde voor het recht op kinderbijslag zou zijn. Naar mijn mening dient de werkzoekende jongere zelf ook alle mogelijke moeite te doen om een baan te krijgen. Tijdige inschrijving bij het GAB is daarbij essentieel. De soepele toepassing betreft slechts de uitvoeringsorganen van de AKW, die met specifieke situaties die inschrijving binnen één maand verhinderd hebben, rekening kunnen houden.

Ten slotte vragen deze leden of ik inzicht kan verschaffen over de werkelijke aantallen schoolverlaters. Helaas zijn deze gegevens nog niet bekend. Zoals ik reeds eerder in deze nota heb opgemerkt, vrees ik wel, dat de in de memorie van toelichting vermelde schatting van 30 000 aan de optimistische kant is geweest.

Het verheugt mij dat het lid van de G.P.V.-fractie kan instemmen met de wijziging van de AKW. Dit lid vraagt of het wel juist is om te spreken van de invoering van een werkloosheidscomponent in de AKW. Hij vraagt of de voorgestelde wijziging niet evenzeer kan worden gemotiveerd vanuit de bestaande onderhoudsplicht van de ouders.

Naar aanleiding hiervan merk ik op, dat, aangezien het hier werkloze jongeren betreft, in zekere zin de AKW wordt uitgebreid met een werkloosheidscomponent. Dat toch de AKW als instrument is gekozen om de wachttijd te overbruggen, houdt uiteraard verband met het feit, dat kinderbijslag een tegemoetkoming in de door ouders te maken onderhoudskosten voor kinderen is.

De Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
C. I. Dales